BIOMECHANIKA KRĘGOSŁUPA

Stateczność kręgosłupa

Mechanical Stability of the Human Lumbar Spine

Anders Bergmark

1987

のなののない

Pojęcie stateczności

Figure 6-1. The two versions of the system for illustration of the concept of mechanical stability. System A has a much stiffer spring than system B. The lateral stiffness of the springs is assumed to be small enough to be neglected.

Małe zakłócenie kątowe $\Delta \phi$

spadek energii $Q \cdot \Delta$ potencjalnej $Q\delta + \frac{1}{2} \cdot k\delta^2$ przyrost energii w sprężynie

$$\Delta V = Q\delta + \frac{1}{2} \cdot k\delta^2 - Q \cdot \Delta$$

Stabilna równowaga występuje gdy energia potencjalna układu osiąga minimum

Energia potencjalna układu

 $\Delta V = Q\delta + \frac{1}{2} \cdot k\delta^2 - Q \cdot \Delta$ $\delta = a \sin \Delta \varphi \approx a \cdot \Delta \varphi$ $\Delta = a \sin \Delta \varphi + h(1 - \cos \Delta \varphi) =$ $= a \cdot \Delta \varphi + \frac{1}{2} \cdot h(\Delta \varphi)^2$ $\Delta V = -Q \cdot \frac{1}{2} \cdot h(\Delta \varphi)^2 + \frac{1}{2} \cdot ka^2 (\Delta \varphi)^2 =$ $=(ka^2-Q\cdot h)\cdot \frac{1}{2}\cdot (\Delta \varphi)^2$ $Qh \le ka^2 \qquad k_{kryt} = Q \cdot \frac{n}{a^2}$

Mięsień w rozważanym układzie

$$k_{kryt} = Q \cdot \frac{h}{a^2}$$

sztywność mięśnia

 $k = q \cdot \frac{F}{F}$

$$q$$
 – współczynnik sztywności mięśnia $q pprox 40$

długość mięśnia

siła w mięśniu

Figure 6-7. The body considered as a rigid inverted pendulum. Q: gravity force, a: distance from the hinge to gravity line, h: vertical height to the center of gravity of the body and λ : torque stiffness of the ankle joint. The numerical figures used are given in the text.

Figure A3-1. An inverted pendulum of length t is subjected to a vertical load Q at the top. The pendulum is attached to the ground by means of a torque spring with stiffness λ . Equilibrium is maintained at the inclination φ (corresponding to a horizontal displacement a at the top) by means of the torque M in the prestressed spring. To the right is the free body diagram of the system. (i.e. the physical devices, the foundation and the torque spring at B, are substituted by the arrow symbols P and M showing their force and moment action.) At equilibrium, the vertical force P at B equals Q.

Zmiana energii potencjalnej

$$\Delta V = M \cdot \Delta \varphi - Q \cdot \delta_V + \frac{1}{2} \cdot \lambda (\Delta \varphi)^2$$

$$\delta_{V} = l[\cos\varphi - \cos(\varphi + \Delta\varphi)] =$$
$$= l[\Delta\varphi \cdot \sin\varphi + \frac{1}{2}(\Delta\varphi)^{2} \cdot \cos\varphi]$$

$$\cos(a+x) = \cos a - x \sin a - \frac{x^2 \cos a}{2!} + \dots$$

Q

δγ

Δω

7///

 $\Delta V = M \cdot \Delta \varphi - Q \cdot \delta_V + \frac{1}{2} \cdot \lambda (\Delta \varphi)^2$ $\delta_V = l[\Delta \varphi \cdot \sin \varphi + \frac{1}{2} (\Delta \varphi)^2 \cdot \cos \varphi]$

ozn. $a = l \cdot \sin \varphi$ $h = l \cdot \cos \varphi$

 $\Delta V = \Delta V_1 + \Delta V_2$

 $\Delta V_1 = (M - Q \cdot a) \Delta \varphi$ $\Delta V_2 = (-Q \cdot h + \lambda) \cdot \frac{1}{2} (\Delta \varphi)^2$

Stateczność wahadła

Warunek równowagi

 $M = Q \cdot a = Q \cdot l \cdot \sin \varphi$

Warunek stateczności

 $\lambda > \lambda_{kryt}$

 $\lambda_{kryt} = Q \cdot h = Q \cdot l \cdot \cos \varphi$

Sztywność stawu skokowego

Bendix i in. zbadali 18 kobiet, średni wzrost 166 cm, średnia waga 55,7 ($2Q \approx 550 \text{ N}$), a = 63 mm

$$\lambda_{kryt} = \mathbf{Q} \cdot h = \frac{1}{2} \cdot 550 \cdot 0,9 = 248 \, Nm \,/\, rad$$

$$M = Q \cdot a \approx \frac{1}{2}550 \cdot 0,063 \approx 17,3 Nm$$

Sztywność stawu skokowego

Figure 6-9. Simple example for demonstration of the method for evaluation of the stability of a system containing a local and a global system. A'A"B corresponds to the thoracic cage and G'G"C corresponds to the lumbar spine with a joint at C. A'D' respectively A"D" correspond to the global erector spinae muscle and G'H', G"H" and EF correspond to the local muscles. The stiffness of the joint C (including the contribution from the short bridging muscles) is λ in flexion-extension and λ_{e} in lateral bending. Each part of the global spring, A'D' and A"D", has the stiffness k/2.

Wykres stateczności modelu przestrzennego

Figure 6-14. The complete stability diagram of the mechanical system in figure 6-9. Qh/ λ so = 10, Qh/ λ lo = 10 and β = 1/10. q is given by the full-drawn line. Stability requires that the muscle stiffness coefficient q > q_{crit}. Regardless of q, equilibrium cannot be satisfied for $\alpha > \alpha_c = 1$.

Model kręgosłupa

Figure 6-15. Sagittal projection of the realistic model for evaluation of the mechanical stability of the spinal system. ABC: the stiff thoracic cage, DE: the pelvis, BE: the lumbar spine. The rigid vertebrae are interconnected by the torque springs N1,...,N6 (illustrated by filled circles to the left). The numbering of elements, nodes etc of the model always starts from the pelvis. L5 corresponds to element number 1 and N1 is the L5-S1 interconnection. AD: the global erector spinae muscle and C: the center of gravity of the upper body. l_i and ϕ_i are the length and the inclination of each element. The local muscles shown in figure 6-16 are also included in the stability model.

Figure A6-3. The deformations of the system. All spinal elements and the thoracic cage have three degrees of freedom: the rotations $\Delta \phi_{xi}$, $\Delta \phi_{vi}$ and $\Delta \phi_{zi}$ around the global x,y and z axes. Two adjacent elements are connected at the midpoint of the intermediate intervertebral disk. The vertebra shown is connected to the structure below at node N and to the structure above at node N i+1.

Siły działające w przekroju przez krążek międzykręgowy

Figure 6-20. Free body diagram for an imaginary cut through level number i. At each level the resulting moment M from the gravity load, global erector spinae-, the quadratus lumborum- and the intertransverse muscles is balanced by activity in the interspinal and the multifidi muscles. C: disk compression force (assumed to pass through the disk midpoint), S: disk shear force, Fis.: inter spinal muscle force at level i and Fmf.: multifidi muscle force at level i. dy and di are the multifidi muscle projected lever arms and dis is the lever arm of the interspinal muscle. The multifidi muscle fibers are inclined relative to the sagittal plane, see further text.

Siła w mięśniach prostownika grzbietu

 $F = \alpha \cdot Q$

Figure 6-17. The geometrical parameters used to describe posture and position of the gravity line (which is vertical, although it is drawn here at an angle to the sides of the page). A: sagittal projection of the insertion of the global erector spinae muscle, B: T12-L1 disk-midpoint, C: The combined center of gravity of upper-body weight and the weight that constitutes the outer load (Q), D: sagittal projection of the origin of the global muscle, E: L5-S1 disk-midpoint, F: L1-L2 disk-midpoint. The posture of the pelvicspinal-thoracic cage system relative to the EF-line is defined by the parameters r_i , ϱ_i and t, the relative lordosis. The distances from the EF-line to the nodes (disk-midpoints) are $r_i = e_i \cdot t$. Φ : inclination of the EF-line relative to the gravity line. a: distance from the most anterior disk-midpoint to the gravity line. The numerical figures for e_i in mm are given to the right. The coordinates of the global muscle insertions on the thoracic cage (A relative to B) are given by c and h. c = 59 + 21t mm and h = 100 mm. The lateral positions of the insertions are taken as $\pm$ 100 mm. The coordinates of the origin D are given by d = 60 mm with the lateral positions $\pm 70 \text{ mm}$.

Mięsień wielodzielny

Figure A7-1. A multifidi muscle fiber AB originating at vertebra number m and inserted in element (vertebra or the thoracic cage) number n. The origin of the coordinate system is placed in the sagittal plane at the projection of the muscle origin on this plane. The x- and z-axes lie in the sagittal plane with the z-axis vertical.

Figure 6-16. The local muscles included in the model. Left: the multifidi fiber pairs numbered from 1 to 7 starting from the pelvis. Each of the 7 fibers has one left and one right part, originating from the mammilar processes and inserted to the spinous processes of the vertebra two levels above. The first and second multifidi-fibers originate from the sacrum. Middle: the interspinal muscles. Right: the left side shows the eight quadratus lumborum fibers with origin on the pelvis and insertions on the outermost part of the transverse processes of L1 to L4. The right side shows the five intertransverse fibers connecting the transverse processes of L5 to L1 and L1 to the thoracic cage. The T12-L1 muscle fibers included in the intertransverse group is introduced according to the diagrams by Langenberg²⁷. Note that all thoracic vertebrae are included in the thoracic cage, which is considered as a rigid body.

niki

Figure 7-1. The complete stability diagram for loadcase 1, i.e. normal standing posture with no outer load, a = 22.5 mm, t = 1.0, Φ = 0 and cmf = 0.5. q_{crit} is given for $\lambda_{crit} = 1.3$, $\lambda_{crit} = 1.8$, $\lambda_{ro} = 13.0$, Fit = 10*5.6 N (corresponding to $\lambda = 0.5$ Nm/degree) and Fql,etc. = 8*5 N. In the diagram, the condition for lateral - rotational and sagittal stability are shown. Stability prevails if the muscle stiffness coefficient q > q_{crit} according to the full drawn line. Regardless of q, equilibrium cannot be satisfied if $\alpha > \alpha_{crit}$. If, for example, q = 40, the stability can be maintained for $\alpha_{crit} < \alpha < \alpha_{crit}$. One also observes that stability at the given posture and values of Fit and Fql,etc. cannot be maintained if q is less than about 37.

Figure 7-2. Posture-activity diagram for loadcase 1, q = 40. The diagram shows the three limits for allowed combinations of the global muscle activity α and the posture parameter a: the lateral - rotational and sagittal stability limits and the equilibrium limit. $\lambda_{10} = 1.3$, $\lambda_{10} = 1.8$ and $\lambda_{10} = 13.0$, Fit = 10*5.6 N (corresponding to $\lambda = 0.5$ Nm/degree) and Fql, etc. = 8*5 N.

BIOMECHANIKA KRĘGOSŁUPA

Poro-sprężysty model segmentu ruchowgo kręgosłupa

Skład krążka międzykręgowego

Względna zawartość trzech głównych składników w: jądrze miażdżystym, pierścieniu włóknistym oraz płytce chrzęstnej końcowej

Model segmentu ruchowego

Ciało poro-sprężyste

$$\phi = \frac{V_p}{V} = 1 - \frac{V_s}{V} \qquad \text{porowatość}$$

V_p - objętości płynu V - całkowita objętość ciała V_s - objętość fazy stałej

$$\mathbf{u} = \left[u_{4}, u_{2}, u_{3} \right]$$

$$\mathbf{w} = \left[w_{4}, w_{2}, w_{3} \right] \qquad \frac{1}{1 + \phi} \int_{ij}^{i} \frac{1}{\phi} \rho$$

$$\int_{ij}^{i} = \int_{ij}^{i} - \int_{ij} \rho$$

$$\int_{ij}^{i} = \int_{ij}^{i} \lambda \varepsilon + 2\mu \varepsilon_{ij} \quad (\text{ prawo Hooke}^{i} \wedge)$$

$$p = -\alpha M \varepsilon + M \varepsilon$$

$$\varepsilon_{ij} = \frac{4}{2} \left(\frac{\partial u}{\partial x_{j}} + \frac{\partial u}{\partial x_{i}} \right)$$

$$rownan/A \quad rownowagi \qquad \frac{\partial \int_{ij}^{i} = 0}{\partial x_{j}} \quad (i, j = 4, 2.3)$$

$$\mu \nabla^{2} \mathbf{u} + (\mu + \lambda_{c}) \operatorname{grad} \varepsilon - \alpha M \operatorname{grad} \varepsilon = 0$$

$$\lambda_{c} = \lambda + \alpha^{2} M$$

$$\varepsilon = -\operatorname{div} \mathbf{w} \quad , \quad \varepsilon = \operatorname{div} \mathbf{u}$$

$$\frac{\partial \mathbf{w}}{\partial t} = -k \operatorname{grad} \rho \quad (\text{prawo Darcy'ego})$$

$$\frac{\partial \mathbf{w}}{\partial t} = k \alpha M \operatorname{grad} \varepsilon - k M \operatorname{grad} \varepsilon$$

$$\operatorname{STALE} \quad \operatorname{MATER}^{i} A \pm 0 WE$$

$$\mu \quad \lambda$$

$$\alpha \quad M$$

$$k$$

Konsolidacja próbki ziemi

Model MES 1D

$$\frac{4}{al} \begin{bmatrix} 4 & -4 \\ -1 & 4 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} u_4 \\ u_2 \end{Bmatrix} - \frac{4}{2} \begin{bmatrix} -4 & -4 \\ 4 & 1 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} P_1 \\ P_2 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} \sigma_R \\ -\sigma_0 \end{Bmatrix}$$
$$-\frac{4}{2} \begin{bmatrix} -4 & 4 \\ -1 & 4 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} \dot{u}_4 \\ \dot{u}_2 \end{Bmatrix} - \frac{k}{l} \begin{bmatrix} 4 & -4 \\ -4 & 4 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} P_4 \\ P_2 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} 0 \\ -Q_R \end{Bmatrix}$$
$$\begin{cases} \frac{4}{al} u_2 - \frac{4}{2} P_4 = -\sigma_0 \\ -\frac{4}{2} \dot{u}_2 - \frac{k}{l} P_4 \end{Bmatrix} = 0$$
$$\dot{u}_2 + \frac{4k}{l^2} u_2 = -\frac{4k}{l} \sigma_0$$

Rozwiązanie

$$u_{2} = a l \sigma_{o} \left(\exp \left[-\frac{4k}{l^{2}a} t \right] - 1$$

$$p_{1} = 2 \sigma_{o} \exp \left[-\frac{4k}{l^{2}a} t \right]$$

$$Q_{R} = \frac{4k\sigma_{0}}{l} \exp\left[-\frac{4k}{l^{*}a}t\right]$$

$$/_{pT} = A \int_{0}^{\infty} Q_{R} dt = A \int_{0}^{\infty} \frac{4k\sigma_{0}}{l} \exp\left[-\frac{4k}{l^{*}a}t\right] dt = -A a \log \exp\left[-\frac{4k}{l^{*}a}t\right] \Big|_{0}^{\infty} = A a \log \alpha$$

$$A u_{B} = A a \log \alpha$$

Konsolidacja próbki

からつた

Model matematyczny

 $\sigma_{ij,j} = 0 \qquad n$ $\sigma_{ij} = C_{ijkl} \varepsilon_{kl} + m \pi \delta_{ij} \qquad v$ $BOUNDARY \ CONDITIONS:$ $\sigma_{ij} n_{j} = T_{i} \qquad na \ \Gamma_{a}$ $u_{l} = 0 \qquad na \ \Gamma_{u}$ $\sigma_{ij} \pi = 0 \qquad na \ \Gamma_{u}$

ng

 $v_i n_i = 0$

d)

$$\mathbf{w}_{i,i} = -u_{i,i} \quad (u_{i,i} + mv_{i,i} = 0)$$

$$\mathbf{v}_i = \mathbf{k}_{ij} \pi_{i,j}$$
Forma słaba zagadnienia

5

$$\int_{\Omega} \dot{w}_{i} \sigma_{ij,j} d\Omega + \int_{\Omega} q \left(\dot{u}_{i,i} + m \dot{v}_{i,i} \right) d\Omega = 0$$

$$\int_{\Omega} \dot{w}_{i,j} \sigma_{ij} d\Omega = \int_{\Gamma} \dot{w}_{i} \sigma_{ij} n_{j} d\Gamma + \int_{\Omega} q \dot{u}_{i,i} d\Omega = \int_{\Omega} q_{,i} m \dot{v}_{i} d\Omega$$

$$\int_{\Gamma} q m \dot{v}_{i} n_{i} d\Gamma = 0$$

$$\int_{\Omega} \dot{w}_{i,j} c_{ijkl} u_{ik,ij} d\Omega + \int_{\Omega} \dot{w}_{i,j} m \pi \delta_{ij} d\Omega - \int_{\Gamma_{\sigma}} \dot{w}_{i} T_{i} d\Gamma - \int_{\Gamma_{u}} \dot{w}_{i} R_{i} d\Gamma + \int_{\Omega} q \dot{u}_{i,i} d\Omega - \int_{\Omega} q_{,i} k_{ij} m \pi_{,j} d\Omega + \int_{\Gamma_{\sigma}} q Q d\Gamma = 0$$

$$A(\dot{w},u) + (\operatorname{div} \dot{w}, m\pi) - \overline{A}(q, m\pi) + (q, \operatorname{div} \dot{u}) = (\dot{w}, T)_{r_{u}}^{+} (\dot{w}, R)_{r_{u}}^{-} (q, Q)_{r_{u}}$$

Równania MES $\vec{w}^{T}(K_{c}\vec{u}_{c}+G_{c}\vec{p}_{c}-F_{c}-R_{c})+\vec{q}^{T}(G_{c}^{T}\vec{u}_{c}-M_{c}\vec{p}_{c}-Q_{c}^{R})=0$ $K_c \bar{u}_c + G_c \bar{p}_c = F_c + R_c$ $G_{c}^{T}\tilde{u}_{c} - M_{c}\tilde{p}_{c} = Q_{c}^{R}$ $K\bar{u} + G\bar{p} = F$ $K_R \overline{u}_c + G_R \overline{p}_c = R$ $G^{T}\bar{u} - M\bar{p} = 0$ $G^{T}_{R}\bar{u}_{c} - M_{R}\bar{p}_{c} = Q^{R}$ $K\bar{u}_{n+1} + G\bar{p}_{n+1} = F$ $G^{T} \frac{\overline{u}_{n+1} - \overline{u}_{n}}{\Lambda t} - M((1-\beta)\overline{p}_{n+1} + \beta \overline{p}_{n}) = 0 \quad \text{Metoda Newmarka}$ $\begin{bmatrix} K & G \\ G^{T} & -\Delta t (1-\beta)M \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \overline{u}_{n+4} \\ \overline{p}_{n+4} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} F \\ G^{T}\overline{u}_{n} + \Delta t\beta M \overline{p}_{n} \end{bmatrix}$

Model osiowo-symetryczny

Model MES 2D

Obciążenie dowolne

Model osiowo-symetryczny, obciążenia rozwijane w szeregi Fouriera

Wyniki dla ściskania 1000 N

DEFORMACJA CIALA

A CARGANA A CARGANA

 $Body deformation <math>t = \infty$

SCISKANIE

Zmiana wysokości w czasie

なののな

Ścinanie siłą 100 N

shearing load

なののか

Zginanie $t = \infty$

load bending

The second states and

Ściskanie dla czasu t = 1000 s

Rozkład ciśnienia płynu

Przemieszczenia promieniowe

Radial displacements.

Weryfikacja wyników z danymi eksperymentalnymi

sponge bone

annulus fibrosüs

type of load	results FEM	stiffness		
		FEM	1	2
compression	$u_{z}^{b} = -0.251$ $u_{z}^{e} = -0.799$	2000 N/mm 630	556 2100-3500	667
	$u_r^b = 0.621$ $u_r^c = 0.598$		(bulge) 0.5 - 0.9	
bending	$\phi^{b} = 1.6^{\circ}$ $\phi^{\circ} = 2.2^{\circ}$	3.0 Nm/deg 2.3	2.8 - 5.2	0.7 - 1.4
shearing	$u_r^b = 0.462$ $u_r^e = 0.517$	108 N/mm 97	31 - 82	85
torsion	$\theta^{b} = \theta^{e} = 3.9^{\circ}$	1.3 Nm/deg	2	2.5

Przemieszczenia w płaszczyźnie strzałkowej

t = 0

 $t = \infty$

Anterior-posterior displacement

Przemieszczenia dysku w skłonie do przodu

deformacja x 5

Przemieszczenia w kierunku osi strzałkowej (przednio - tylne)

Deformacja dysku L4-L5 (powiększona 5 razy)

a) w chwili przyłożenia siły

b) w stanie końcowym (bez ciśnienia płynu)

MODELOWANIE I BADANIE SEGMENTU RUCHOWEGO KRĘGOSŁUPA Z UWZGLĘDNIENIEM POROSPRĘŻYSTOŚCI TKANEK

Najważniejsze zagadnienia uwzględnione w modelu

- 1. ciśnienie w płynie
- 2. anizotropowa struktura pierścienia włóknistego
- 3. ciśnienie wchłaniania (osmotyczne)

Model dysku

Założenia dotyczące materiału poro-sprężystego:

- a) jednorodność;
- b) skończone odkształcenia;
- c) anizotropię, materiał podlega prawu Hooke'a;
- d) że przepływem płynu rządzi liniowe prawo Darcy'ego;
- e) zależność przepuszczalności ośrodka od porowatości (deformacji);
- f) nielepkość płynu;
- g) nieściśliwość faz;
- h) równowagę wolnych jonów w płynie.

Model segmentu ruchowego

ないないであると

ないのか

Model segmentu ruchowego

Na rys. pominięto więzadła i jądro miażdżyste

Opracowanie elementu

Wszystkie zależności wyznaczone zostały analitycznie, bez stosowania całkowania numerycznego.

Element rodzimy

Element dziedziczny

Weryfikacja elementu zbrojonego włóknami

Wyniki doświadczalne rozciągania fragmentów pierścienia włóknistego

$$\begin{split} E_g &= 1 \text{ MPa - moduł Younga materiału osnowy,} \\ \nu_g &= 0,2 \text{ - stała Poissona materiału osnowy,} \\ EA &= 500 \text{ N - parametr określający sztywność włókien,} \\ \alpha_0 &= 42^\circ \text{ - początkowy kąt nachylenia włókien.} \end{split}$$

Model chrząstki stawowej

153.1 Schematic representation of cartilage matrix.

Ciśnienie osmotyczne

$$p^{c} = B(FCD_{efekt.})^{2}$$
 - ciśnienie osmotyczne

FCD - gęstość ładunków związanych

$$FCD_{efekt.} = FCD_0 \frac{W_0}{W_{EF}}$$

$$FCD_{efekt.} = FCD_0 \frac{W_0}{W_{H,O} - W_0 \times C_{kol} \times W_{UF}}$$

 FCD_0 - gęstość ładunków związanych odniesiona do całej masy tkanki W_0 ;

- $W_{H,O}$ całkowita masa wody w tkance;
- W_{EF} masa wody poza włóknami kolagenowymi;
- W_0 całkowita, początkowa masa tkanki;
- $w_{(IF)}$ masa wody we włóknach kolagenowych (niedostępna dla PG) na gram kolagenu;
- C_{kol} masa kolagenu na gram całkowitej, początkowej masy tkanki.

Urban - 1979

Ciśnienie osmotyczne

$$W_{(IF)} = 0,76 + 0,85 \exp\left(-3,8 \times p^{c}\right)$$

$$FCD_{efekt} = FCD_0 \frac{1}{\phi J - C_{kol} \times W_{(IF)}}$$

W modelu MES ciśnienie osmotyczne uwzględniono $p' = \phi(p + p^c)$

Warunek dodatkowy $p' \ge \phi p^c$

Ciśnienie płynu

Profilogram ciśnienia płynu

a) wynik obliczeń modelu. Czas 2 min.

[MPa]

b) przykładowy wynik badań eksperymentalnych [1], dla horyzontalnego położenia miernika.

Bez uwzględnienia ciśnienia osmotycznego Z uwzględnieniem ciśnienia osmotycznego

Ścinanie w płaszczyźnie strzałkowej

Do górnej powierzchni trzonu kręgu L3 przyłożona została siła pozioma 100 N skierowana do przodu

model bez włókien

model z włóknami

Przemieszczenia pionowe

Obciążenie siłą osiową 400 N i momentem gnącym 8 Nm

Przemieszczenia poziome przednio-tylne

Przemieszczenia pionowe

Przemieszczenia płynu. Czas 10 minut w kierunku osi z w kierunku osi x .977E-01 .767E-01 .518E-01 557E-01 378E-01 239E-01 .347E-01 .137E-01 997E-02 0.730E-02 0.397E-02 0.283E-01 0.179E-01 0.493E-01 0.318E-01 0.458E-01 0.703E-01 0.597E-01 0.913E-01 0.737E-01 [mm] [mm]

Stan "fizjologiczny" – dysk napęczniał

Przemieszczenia poziome

Obciążenie w kolejnych krokach

Obciążenie siłą osiową 400 N

Obciążenie złożone: 400 N i 6 kN

Obciążenie złożone: 400 N i 3 kN
Program SPINET

ないでのないで

NGC COS

Igły pomiarowe

Ciśnienie płynu w płaszczyźnie środkowej dysku

Rozmieszczenie igieł i numery przetworników ciśnienia

Obciążenie siłą osiową 400 [N] i momentem gnącym 8 [Nm]

Wyniki eksperymentu

A STATISTICS AND A STAT

Wyniki eksperymentu

and the second second

Naprężenia całkowite ($\sigma' - \phi p$) w płaszczyźnie środkowej dysku

Zmiana ciśnienia w dysku

Obciążenie siłą osiową 300 N

Zmiana ciśnienia płynu [MPa] w czasie

 $t = 1 \min$

t = 15 min

Porównanie wyników obliczeń MES z pomiarami ciśnienia

Obciążenie stałą siłą ściskającą 300 N